

Niet geschoten, altijd mis

TBO's vragen structureel te veel subsidie aan

Terreinbeherende organisaties (TBO's) als Staatsbosbeheer, It Fryske Gea en Natuurmonumenten vragen in Friesland veel meer subsidie aan voor natuur- en landschapsbeheer, dan ze gehonoreerd krijgen door provincie Fryslân. Dit staat vermeld in door Staf opgevraagde Woo-stukken van de provincie over 2015-2022. Dat het gevraagde subsidiebedrag fors kan afwijken van het gehonoreerde, blijkt uit een aanvraag van Staatsbosbeheer uit december 2020. De aanvraag is ruim 1,2 miljoen euro per jaar, de toekenning ruim een ton. Waarom TBO's er zo naast zitten met hun aanvragen wordt niet duidelijk, zij gaan hier niet op in.

Dat TBO's structureel teveel subsidie aanvragen, blijkt uit de correspondentie rond subsidieverlening natuur- en landschapsbeheer van de provincie Fryslân aan de drie TBO's. Staf kreeg ruim twintig stukken over 2015-2022 in bezit na het indienen van een Woo-verzoek (Wet open overheid) bij de provincie. Omdat het drietal Staatsbosbeheer, It Fryske Gea en Natuurmonumenten volgens Fryslân ten onrechte te veel subsidie heeft aangevraagd voor natuur- en landschapsbeheer, is deze dan ook voor een (groot) deel geweigerd.

Allereerst Staatsbosbeheer (SBB). Provincie Fryslân reageert in een brief van 14 april 2020 met haar besluit aanvraag subsidie voor natuur- en landschapsbeheer 2020-2025 op een aanvraag van SBB. Subsidie is alleen aan te vragen voor continuering van natuur- en landschapsbeheer en niet voor het aangevraagde nieuwe beheer. Wel is - in principe - besloten dit in 2021 open te stellen.

SBB vraagt daarnaast subsidie aan voor natuur en landschapsbeheertypen, die niet zijn genoemd in een artikel van het openstellingsbesluit. Subsidieaanvraag is niet mogelijk.

Verder probeert Staatsbosbeheer subsidie aan te vragen voor terreinen en beheertypen, die in het Natuurbeheerplan 2020 als niet subsidiabel vermeld staan. Dit plan bestaat onder andere uit een elektronische kaart met natuurterreinen, waarvoor de provincie geld verstrekt.

GEEN EIGENAAR

Bijzonder is de aanvraag van subsidie voor oppervlaktes natuurterrein, waarvan SBB niet de eigenaar is, of via erfpacht zeggenschap over heeft. Staatsbosbeheer denkt ook voor een extra vergoeding van de openstellingsbijdrage in aanmerking te komen. Het gaat hierbij om het natuurbeheertype zee en wad. De bijdrage bestaat uit een voorzieningsbijdrage en een toezichtsbijdrage. De provincie weigert de eerste.

De reden: de zee en het wad bevatten geen wegen, paden of vaarwegen, die moeten worden onderhouden voor recreatief gebruik.

Uit het besluit van april 2020 is niet het afgewezen subsidiebedrag te halen. Wel ontvangt Staatsbosbeheer in Friesland een totaal subsidiebedrag van ruim 50 miljoen over zes jaar.

DUBBELE SUBSIDIE

Wie denkt dat de aanvraag van (onterechte) subsidie alleen voorkomt bij Staatsbosbeheer heeft het mis. It Fryske Gea heeft ook subsidie aangevraagd bij de provincie. De uitbreidingsaanvraag is ruim 17.000 euro per jaar (over 2021 en 2022); Fryslân kent ruim 12.000 euro toe. It Fryske Gea krijgt hiermee jaarlijks ruim 4,1 miljoen euro over 2021 en 2022.

De provincie vermeldt in haar besluit aanvraag subsidie voor natuur- en landschapsbeheer van 11 mei 2021 dat de Friese TBO subsidie aanvraagt voor terreinen, waarvoor ze al een subsidie ontvangt. Een dubbele subsidie dus. ▶

Net als Staatsbosbeheer vraagt It Fryske Gea subsidie aan voor natuurterrein waarvan ze geen eigenaar is of via erfpacht zeggenschap over heeft. Ook heeft de organisatie moeite met het correct interpreteren van het Natuurbeheerplan 2021. Tevens vraagt It Gea subsidie aan voor terreinen en beheertypes die volgens het Natuurbeheerplan als niet subsidiabel staan vermeld. Daarnaast wil de terreinbeherende organisatie graag een toezichtsbijdrage, maar de provincie kent voor dit onderdeel geen subsidie toe.

ONDERHOUD WANDELPADEN IN ZEE

Ook Natuurmonumenten (NM) heeft in mei 2021 een brief van de provincie ontvangen. De uitbreidingsaanvraag voor 2021-2022 is ruim 320.000 euro. Fryslân kent per jaar ruim 86.000 toe. Ongeveer de helft van de aanvraag is gehonoreerd. Natuurmonumenten ontvangt hiermee in Friesland jaarlijks ruim 1,3 miljoen euro voor 2021 en 2022.

Het 'creatieve' NM vraagt subsidie aan voor nieuw beheer van terreinen buiten het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Dit kan alleen binnen de NNN, met uitzondering van vochtig weidevogelgrasland, stelt provincie Fryslân.

Net als Staatsbosbeheer en It Fryske Gea heeft ook Natuurmonumenten moeite met het goed interpreteren van het Natuurbeheerplan. Gevolg:

de provincie weigert hier ook de aangevraagde subsidie voor terreinen en beheertypes die volgens het plan niet subsidiabel zijn.

Ook denkt NM wandel- en fietspaden, bebording, banken, handwijzers, wandel- of fietsbruggen en parkeerterreinen op zee en wad te kunnen onderhouden. Het gaat om niet begroeiende, droogvallende zand en slikplaten, die door de zee worden overstroomd. Op droogvallende platen, geulen, zandbanken en diepere zeebodems bevinden zich geen wandel- en fietspaden, bebording, banken, handwijzers,

wandel- of fietsbruggen en parkeerterreinen. Laat staan dat er sprake is van onderhoud. De afwijzing door de provincie is dan ook niet vreemd.

AANVRAAG VAN 6 MILJOEN

Toch is er een baas boven baas qua niet gehonoreerde subsidie. SBB vraagt op 1 december 2020 om uitbreiding van de subsidie natuur- en landschapsbeheer voor 2021-2025 voor een totaalbedrag van een slordige 6,1 miljoen euro. Dit betekent een uitbreiding van ruim 1,2 miljoen euro per jaar. Provincie Fryslân besluit jaarlijks ruim een ton toe te kennen, dus circa tien procent van het door SBB gevraagde bedrag. Het 'niet volledig honoreren' van de gevraagde subsidie, zoals in de brief van Fryslân aan SBB staat, lijkt hiermee een eufemisme. Het totale bedrag, dat per jaar in de kas van Staatsbosbeheer vloeit, komt hiermee uit op ruim 8,5 miljoen euro in de provincie Friesland.

De provincie noemt een aantal

redenen voor afwijzing. Zo is er ten onrechte subsidie aangevraagd voor nieuw beheer van terreinen buiten het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Verder wil de organisatie geld hebben voor terrein waarvoor ze al een subsidie ontvangt. Ook heeft SBB opnieuw subsidie aangevraagd voor oppervlakte waarvan de organisatie geen eigenaar is of via erfpacht zeggenschap over heeft.

En ook verzoekt Staatsbosbeheer om een subsidiebijdrage voor zee en wad, om dit voor recreatie toegankelijk te maken en te houden. Verder vroeg SBB een financiële bijdrage voor toezichtsbijdrage en vaartoeslag. Volgens Fryslân is hier geen subsidie voor.

SANCTIES?

Staatsbosbeheer dient een jaar later - op 27 december 2021 - opnieuw een uitbreidingsaanvraag subsidie in. Fryslân wijst weer een deel af. Zo is een beheertype niet opgesteld. Ook is een klein oppervlak aangevraagd, waarvoor

SBB geen eigendoms- of pachtrechten heeft. Daarnaast is er een stukje gebied, waarvoor de organisatie al subsidie ontvangt. SBB krijgt in Friesland voortaan in totaal 56,5 miljoen euro uitgekeerd, over 2020-2025.

It Fryske Gea tenslotte, krijgt in de brief van 5 juli 2022 een weigering, omdat deze geen eigendoms- of pachtrechten heeft. Ook is bij enkele kleine oppervlaktes het beheertype niet opgesteld, of valt het al onder de SNL-beschikking. Wel is er een uitbreiding van de subsidie. It Fryske Gea ontvangt voor 2022 in totaal 4,6 miljoen euro.

Uit de provinciale stukken valt niet te achterhalen of TBO's een boete krijgen voor het onterecht aanvragen van subsidie. Provincie Fryslân verwijst in een aantal brieven naar GIS-bestanden en berekeningen. Stichting AgriFacts is nog niet in het bezit van de gehele informatie. STAF deed vorig jaar september aanvraag voor het Woo-verzoek. ■

TBO's verwijzen naar provincie

STAF vroeg de drie TBO's of zij kunnen aangeven waarom er (grote) verschillen zijn tussen de aangevraagde en de toegekende subsidie. En als de aanvraag niet overeenkomt met de toegekende subsidie, is er dan sprake van een korting op de subsidie, of een boete? Ook werd gevraagd naar een reactie op het artikel.

Natuurmonumenten reageert: "Het beoordelen van aanvragen voor SNL-subsidie is een taak van de provincies. Voor uitleg over de systematiek bij het indienen van een SNL-aanvraag, de te volgen procedure en het al dan niet toekennen van subsidies moet u zich in dit geval tot de provincie Fryslân richten. Zij kunnen antwoord geven op uw vragen."

En woordvoerder Marcel van Dun van Staatsbosbeheer: "Na intern overleg hebben we besloten zelf niet inhoudelijk te reageren op je vragen. We verwijzen je graag naar de provincie. Zij gaan over de SNL en kunnen de regeling het beste uitleggen. We houden de rollen graag zuiver: de provincies gaan over de SNL, niet de TBO's."

It Fryske Gea heeft nog niet gereageerd.

Staatsbosbeheer vraagt een voorzieningen- en toezichtsbijdrage aan voor het wad en de zee. Provincie Fryslân wijst het subsidieverzoek af. Hier bevinden zich geen wegen, paden en vaarwegen voor recreatief gebruik, die onderhouden moeten worden.

Foto: Shutterstock